

Moedertaal – Tweede taal

Taal en maatschappij, groep 5-6

Betekenisnetwerk: standaardtaal, wereldtaal, dialect, streektaal, groepstaal, vreemde taal

21 februari is het 'Dag van de Moedertaal'. Elke ochtend opent juf Marit de dag met de 'Dag van Vandaag' op het digibord, waar zij aan de hand van korte teksten en/of beelden drie actuele onderwerpen met de kinderen bespreekt. Die ochtend gaat één van de artikelen over de 'Dag van de Moedertaal'. In het artikel wordt het begrip 'moedertaal' gedefinieerd als de taal die je het eerst leert van je ouders. We filosoferen kort over waarom het moedertaal heet en geen vadertaal en daarna mag elk kind benoemen welke taal zijn moedertaal is.

Naast de kinderen die Nederlands als moedertaal hebben, worden veel andere talen genoemd: Arabisch, Koerdisch, Chinees, Turks, Papiaments. Deze kinderen wordt gevraagd wat meer te vertellen over hun moedertaal. De kinderen in de klas vinden het heel interessant om van elkaar te horen welke talen er thuis worden gesproken. De leerlingen en de leerkracht bespreken samen het verschil tussen de moedertaal en een tweede taal. Een aantal kinderen voor wie Nederlands niet de moedertaal is, vertellen over het leren van deze taal als *tweede taal* en hoe lastig dat soms kan zijn. Zhi Hui vertelt dat ze het soms bij rekenen zo verwarrend vindt dat in het Nederlands eerst de enen worden genoemd en dan de tien, want in haar moedertaal Chinees is dat precies andersom! Een andere leerling vertelt over de woordvolgorde, die in het Nederlands verandert als er iets wordt toegevoegd: *ik ga* naar de film, morgen *ga ik* naar de film. Er ontstaat meer begrip voor elkaar, doordat de leerlingen de moeilijkheden aan elkaar uitleggen. Angela vertelt dat ze een woord soms niet weet in de ene taal, maar wel in een andere.

Meertaligheid heeft ook veel voordelen. Je wordt er heel talig van en je kunt woorden met behulp van de andere taal verklaren. Er ontstaan een leuk gesprek over wat je kunt doen als je een woord niet weet in de taal die wordt gesproken. 'Dat heb ik ook wel eens als we Engels doen, juf!' roept Levi. De kinderen praten nog even verder over de rol van het Engels. Het Engels is voor de meeste leerlingen een *vreemde taal*: een taal die je leert op school. Heel handig, omdat veel mensen in de wereld die taal spreken en je dan dus met veel mensen kunt praten, waar ter wereld je ook bent!

Bron: Marit Tuik, leerkracht Jenaplan Kindcentrum De Swoaistee (groep 3-4-5), Groningen

Een **moedertaal** (of T1) is een taal die tijdens de jeugd, zonder formeel taalonderwijs, wordt [verworven](#). Kenmerkend voor [moedertaalsprekers](#) van een taal zijn de intuïties die zij hebben over wat in hun taal al dan niet gezegd kan worden.

Een **tweede taal** is een [taal](#) die men beheerst, maar niet de [moedertaal](#) is. Bij voldoende blootstelling in hun jeugd kunnen sprekers een groot aantal tweede talen verwerven. Twee- en [meertaligheid](#) is in grote delen van de wereld de norm. <https://nl.wikipedia.org/wiki/>